

PROGRAMAREN DATU OROKORRAK

Departamentua:	02 - JASANGARRITASUN DEPARTAMENTUA
Atala:	0210 - Trantsizio Ekologikoko Zuzendaritza Nagusia
Programa:	120 - Azpiegitura berdea
Funtzionala:	172 - Ingurumenaren babesa eta hobekuntza

Programa mota:

Finalista

Misioa:

Gipuzkoako Azpiegitura Berdearen Sare bat bultzatzea, haren funtzio-aniztasuna eta erresilientzia eta ekosistema-zerbitzuak emateko gaitasuna hobetzeko.

Egoeraren diagnostikoa:

Azpiegitura berdea eremu naturalen, erdinaturalen eta beste ingurumen-elementu batzuen sarea da, modu estrategikoan planifikatua, zerbitzu ekosistemikoen sorta zabala emateko diseinatua eta kudeatua (Europako Batzordea, 2013). Azpiegitura berdea klima-aldaketa bezalako inpaktuen aurreko erresilientzia hobetzen duten, biodibertsitatea kontserbatzen laguntzen duten eta ekosistemen zerbitzuak mantentzearen eta hobetzearen bidez giza populazioei mesede egiten dieten espazio eta elementuen sare gisa ulertzen da. Zerbitzu ekosistemikoak pertsonak eta gizarteak ekosistemen funtzionamendutik lortzen dituzten onurak dira. Adibidez, ur garbiaren ekoizpena, lurzorua eraketa, basoen aldetik klima arautzea, polinizazioa, biodibertsitatearen kontserbazioa, etab.

Gaur egun, Gipuzkoan, naturagune babestuen sare bat dago, behar bezala finkatuta, eta populazio-dentsitate eta azpiegitura grisen dentsitate handiak eusten dio horiek txertatzen diren lurralde-matrizeari. Hala ere, agerian uzten du, alde batetik, funtzio anitzeko beste espazio horiekin konektatzeko beharra, eta, bestetik, babestutako espazioetatik kanpo kapital naturalaren kudeaketa hobetzeko. Azken batean, eskualdearen azpiko eskaletako iragazkortasun ekologikoa bultzatzen da, eskualdekoa eta tokikoa bezala, eta lurralde osoari zerbitzu ekosistemikoak ematen zaizkio, koherentziaz eta behar bezala.

Gipuzkoako berezitasun fisiko, sozioekonomiko eta lurralde-antolamenduaren jakitun, eta azpiegitura berdearen arloan Lurralde Antolamenduaren Gidalerroetan ezarritakoarekin bat etorriz, Departamentuak 2019an Gipuzkoarako Azpiegitura Berdearen Sare bat (GABS) proposatu zuen, eta sare horri lotutako erronka eta aukera nagusiak identifikatu zituen, "Gipuzkoako Azpiegitura Berdearen Sarearen Plangintzarako Diagnostikoa" dokumentuan jasota geratu zirenak. Dokumentu hori etengabe dago ikusgai Zuzendaritzaren webgunean, bisore baten bidez. Horrela, 104 gune proposatzen dira guztira Funtzionalitate Ekologikorako Intereseko Eremuak, FEIEak, eta gune babestu guztiak elkarren artean lotzen dituen eta Gipuzkoako udalerrri guztietara iristen den sare interkonektatu bat osatzen dute. Era berean, diagnostikoan 32 hobekuntza-eremu identifikatu dira, eta horietan azpiegitura berdearen funtzionaltasuna leheneratu egin behar da.

Ondoren, 4 ekintza-programa zehaztu dira. Programa horiek Zuzendaritzaren jardura antolatzen dute arlo horretan, eta 41 proiektu eta esku-hartze biltzen dituzte diagnostikoan definitutako 32 hobekuntza-arloetatik 23tan. Horiei esker, haien funtzionaltasun eta konektibitate ekologikoa berrezarri ahal izango da. Esku-hartzeek, neurri handi batean, eremu degradatuak lehengoratzeko izaera dute, eta Zuzendaritzaren ohiko eskumena da. Azken urteotan, horrelako jarduerak bultzatzen ari dira, gauzazko dirulaguntzen bidez eta hainbat udalerritan proiektuak zuzenean garatuz, bai eta udalei azpiegitura berdeko tokiko sareak planifikatzen, lurzorua erosten eta funtzionaltasuna eta konektibitatea lehengoratzeko esku-hartzeak garatzen lagunduz ere. Bestalde, Klima Aldaketaren Gipuzkoako Fundazioaren bidez, CO2 Borondatzeko Funtza sortu da. Funtza horren bidez, Gipuzkoako enpresek lurraldeko proiektuetarako finantzaketa eman dezakete (mezenasgoa).

Beharraren deskribapen xehatua:

Gizarteak ingurumen kalitate handiagoko eta natura gehiagoko espazioak eskatzen ditu. Beraz, beharrezkoa da hori behar duten espazioak lehengoratzeko, desfragmentatzeko eta birnaturalizatzea.

Legegintzaldia honetan, jardura-programa horiek eta proiektuen eta esku-hartzeen zorroa bultzatzeaz gain, honako gai garrantzitsu hauek definitu behar dira: (1) sailen arteko lankidetzaren ereduak; izan ere, gogoeta- eta eztabaida-foroetan eragile askok adierazi dute eskumenen zatiketa dela GABSren desfragmentazioa lortzeko konpondu beharreko oztopo nagusia eta handiena; (2) kudeaketa- eta finantzaketa-eredua, FEIEak hobetzera eta kontserbatzera bideratua, eta (3) aurrerapenen monitorizazioa, jarraipena eta ebaluazioa, lurraldeko CO2 hustubideen bilakaera barne.

Bestalde, herritarrek naturarekin lotzeko Gipuzkoa Naturaldiaren jarduera-ildoak (Gnat zinema eta Gnat Konekta) RIVG hobetzeko programa horietan integratu da, eta, beraz, aurrekontu-programa honen kargura definitutako ekintzan (120). Natura eta ingurumena babesteko hezkuntza ezinbestekoa da gero eta kontzentratuago dagoen eta landa-ingurunetik eta ingurune naturaletik urrun dagoen gizarte honetan. Gipuzkoa Naturaldiak Naturbarometroari eusten dio, hau da, herritarrek naturarekin duten lotura-mailaren neurriari, eta horretarako bide posible guztien esplorazioa eta naturarekiko estimazioa sustatzen du, bereziki gertuen dugun naturarekiko.

Nori zuzendua:

Lurraldeko biztanleria osoa.

Programaren estrategia.

1. Baliabideak (inputak):

Gipuzkoako Foru Aldundiaren bitarteko ekonomikoak eta giza baliabideak. Kanpoko kontratazioak.

2. Garatu beharreko jarduerak/prozesuak:

Azterlanak, planak, monitorizazio-tresnak, proiektuak eta obrak garatzea. Dirulaguntzak. Jardunaldiak, tailerrak, zinema eta dibulgazioko eta hezkuntzako beste jarduera batzuk.

3. Ondasun eta Zerbitzuak (outputak):

Kalitatezko zerbitzu ekosistemikoak.

Programaren arau esparrua:

Lurralde historikoen legea. Toki-erregimenaren Oinarrien Legea. Administrazio-legeri orokorra. Kontratazio araudia. 9/2021 LEGEA, azaroaren 25ekoa, Euskadiko natura-ondarea kontserbatzeari buruzkoa. Klima Aldaketaren aurka Borrokatzeko Gipuzkoako Estrategia 2050. Europako Batzordearen "Azpiegitura Berdea: Europako kapital naturala hobetzea" jakinarazpena COM (2013) 249.amaiera. Azpiegitura Berdearen eta Konektibitate eta Leheneratze Ekologikoaren Estrategia Nazionala (PCM/735/2021 Agindua). EAEko Lurralde Antolamendurako Gidalerroak.

2024-2027 KUDEAKETA PLAN ESTRATEGIKOARI LOTUTAKO DEPARTAMENTU JARDUKETA

Urteko helburua: Klima aldaketari aurre egiteko trantsizioak bultzatzea lurraldearen karbono aztarna gutxituz, karbonoa xurgatzeko ahalmena handituz, birziklapena indartuz, energia iturrien erabileran aldaketak sustatuz eta energia berriztagarriak bultzatuz.

Adierazlea	Neurri-unitatea	Helburu mota	Azken balioa	Aurtengo aurreikuspena	Urteko helburua	Agintaldiko helburua
Azpiegitura berdeko programen eta eremu degradatuak lehengoratzeko programen bidez urtean leheneratutako azalera (ha).	Kopurua	>=	25,23	60,00	70,00	80,00
Birziklatze tasa (%)	Ehunekoa	>=	55,00	57,00	57,00	60,00
Energia komunitateen kopurua	Kopurua	=	60,00	70,00	72,00	94,00

Helburuari lotutako ekintza lerroak eta ekintzak

1. Ekintza lerroa:

Gizartearekin komunikazioa indartzea, sentsibilizazioan sakontzea eta ingurumen-boluntarioritza sustatzea.

	% 49,25		% 49,25		% 1,50			
		Ordainketa kredituak	Datozen urteetako gastuak	Sarrera lotua	Hasiera data	Bukaera data	Etorkizuna eraikiz	
Ekintza lerroa, guztira		105.204,89			2026/01/01	2026/12/31		
1.1 Ekintza								
Gnat Konekta: Pertsonak naturarekin duten konexioa sustatzea		28.929,70			2026/01/01	2026/12/31	✓	
1.2 Ekintza								
Gnat Zinema: Gipuzkoako Natura eta Ingurumeneko zinema erakustaldia		74.699,25			2026/01/01	2026/12/31		
1.3 Ekintza								
Programaren eragin linguistiko handiko kontratuetan edota dirulaguntzetan hizkuntza-klausula berriak txertatu		1.575,94			2026/01/01	2026/12/31		
2. Ekintza lerroa: Lurraldeak karbonoa xurgatzeko duen ahalmena handitzea.								
	% 50,00		% 50,00					
		Ordainketa kredituak	Datozen urteetako gastuak	Sarrera lotua	Hasiera data	Bukaera data	Etorkizuna eraikiz	
Ekintza lerroa, guztira		223.308,07			2026/01/01	2026/12/31		
2.1 Ekintza								
Azpiegitura berdea hobetzeko proiektuak eta esku-hartzeak		223.308,07			2026/01/01	2026/12/31		
3. Ekintza lerroa: Espazio degradatuak eta abandonatuak leheneratzea eta berreskuratzea sustatzea.								
	% 100,00							
		Ordainketa kredituak	Datozen urteetako gastuak	Sarrera lotua	Hasiera data	Bukaera data	Etorkizuna eraikiz	
Ekintza lerroa, guztira		222.670,10			2026/01/01	2026/12/31		
3.1 Ekintza								
Eremu degradatuak lehengoratzeko proiektuak eta esku-hartzeak		222.670,10			2026/01/01	2026/12/31		

Urteko helburua: Azpiegitura nagusiak egokitzea eta modernizatzea eta, behar izanez gero, berriak sustatzea, lurraldearen garapen orekatuaren mesedetan.						
Adierazlea	Neurri-unitatea	Helburu mota	Azken balioa	Aurtengo aurreikuspena	Urteko helburua	Agintaldiko helburua
Mahairen sorkuntza	Bai/Ez	=	Ez	Ez	Ez	Ez
Helburuari lotutako ekintza lerroak eta ekintzak						
1. Ekintza lerroa: Biodibertsitatea eta azpiegitura berdeak babestea, udalerri, elkarte, unibertsitate eta sektore ezberdinak inplikatur.						
 % 100,00	Ordainketa kredituak	Datozen urteetako gastuak	Sarrera lotua	Hasiera data	Bukaera data	Etorkizuna eraikiz
	Ekintza lerroa, guztira	1.575,94		2026/01/01	2026/12/31	
	1.1 Ekintza Azpiegitura Berdeko Lurralde Mahaiaren sorkuntza	1.575,94		2026/01/01	2026/12/31	

GENERO BERDINTASUNeko PLANA

Programaren genero garrantzia: Ertaina

Programak ukitzen duen kolektiboa:

Populazio osoa

Programak ukitutako gaitasuna(k):

Osasun zerbitzuak jasotzea

Beharraren deskribapen xehatua:

Programa honek garrantzi txikia du berdintasun-planeko neurriak sartzeari dagokionez. Puntualki, genero analisiak egokiak izan daitezke ingurumen-ebaluazioen alderdi zehatz batzuetan edo azpiegitura berdea lehengoratzeko edo hobetzeko proiektuak diseinatzean edo gauzatzean.

Kuantifikazioa: 0,00 (% 0,00)

Ordainketa kredituak: 0,00 (% 0,00)

Datozen urteetako gastuak: 0,00 (% 0,00)

HIZKUNTZA BERDINTASUNeko PLANA

Beharraren deskribapen xehatua:

Arreta berezia jarriko da programa honetako plan, proiektu eta ekitaldien komunikazioan bi hizkuntza ofizialen erabilera orekatua bermatzeko, hizkuntzen erabilera komunikazio-ekintza bakoitzaren xede den publikoaren errealitate soziolinguistikora egokituz. Horrek esan nahi du hizkuntzen erabilera aldeztu aurretik planifikatuko dela, gainerako komunikazio alderdiekin batera.

Kategoria	Nola
6.- Hizkuntza-klausulak	6.- Hizkuntza-klausulak

GJH

Beharraren deskribapen xehatua:

Programa honen ekintzek 2030 Agendaren helburu eta helburu gehienei lagundu diezaiekete. Zedarritzearen, programa honetako ekintzek egiten dituzten ekarpen zehatzenak 11. zk.ko (HIRI ETA KOMUNITATE JASANGARRIAK) eta 15. zk.ko (LURREKO EKOSISTEMEN BIZITZA) GIHetan koka daitezke, nahiz eta, baita ere, argi eta garbi tributatzen duten 4 zk.an (KALITATEZKO HEZKUNTZA), 13. GJHan (KLIMAREN ALDEKO EKINTZA) eta, zeharka, beste GJH batzuetan.

Kuantifikazioa: 552.759,00 (% 100,00)

Programari lotutako GJH zerrenda

GJH, Helburu eta Ekintza lerroak		Ordainketa kredituak	Datozen urteetako gastuak
	4-Kalitatezko hezkuntza Guztiontzako kalitatezko hezkuntza inklusiboa nahiz bidezkoa bermatzea eta etengabeko ikaskuntzarako aukerak bultzatzea.	51.814,47	
	Helburua 4.7 - 2030. urterako, ikasle guztiek garapen jasangarria sustatzeko beharrezkoak diren ezagutza aberatsak eta praktikoak eskuratzen dituztela bermatzea, besteak beste, garapen jasangarrirako eta bizimodu jasangarrietarako hezkuntzaren, giza eskubideen, genero berdintasunaren, bakearen eta indarkeriarik ezaren kultura sustatzearen, mundu mailako hirigintzaren eta aniztasun kulturalaren eta kulturaren garapenerako hezkuntzaren bitartez.	51.814,47	
Ekintza lerroak			
	Gizartearekin komunikazioa indartzea, sentsibilizazioan sakontzea eta ingurumen-boluntariotza sustatzea.	51.814,47	
	11-Hiri eta komunitate jasangarriak Hiriak eta giza kokaguneak inklusiboak, seguruak, erresilienteak eta jasangarriak izatea lortzea.	1.575,94	
	Helburua 11.3 - 2030. urterako, Gipuzkoako giza kokalekuen hirigintza inklusibo eta jasangarria eta plangintza eta kudeaketa parte-hartzailerako, integraturako eta jasangarrirako gaitasuna handitzea.	1.575,94	
	Ekintza lerroak		
	Biodibertsitatea eta azpiegitura berdeak babestea, udalerri, elkarte, unibertsitate eta sektore ezberdinak inplikatur.	1.575,94	
	13-Klimaren aldeko ekintzak Neurri urgenteak hartzea klima-aldaketaren eta haren ondorioen aurka egiteko (Aintzat hartuta Klima Aldaketari buruzko Nazio Batuen Esparru Hitzarmena klima aldaketari mundu mailan erantzuteko gobernuen arteko eta nazioarteko foroa nagusia dela).	163.468,51	
	Helburua 13.1 - Klimarekin eta hondamendi naturalekin lotutako arriskuekiko erresilientzia eta horietara egokitzeko ahalmena sendotzea herrialde guztietan	111.654,04	
	Ekintza lerroak		
	Lurraldeak karbonoa xurgatzeko duen ahalmena handitzea.	111.654,04	

GJH, Helburu eta Ekintza lerroak		Ordainketa kredituak	Datozen urteetako gastuak
Helburua	13.3 - Hezkuntza, sentsibilizazioa eta giza eta erakunde-gaitasuna hobetzea klima aldaketa arintzeko, hartara egokitzeko, ondorioak murrizteko eta alerta goiztiarra izateko.	51.814,47	
Ekintza lerroak			
	Gizartearekin komunikazioa indartzea, sentsibilizazioan sakontzea eta ingurumen-boluntarioria sustatzea.	51.814,47	
	15-Lehorreko ekosistemetakoa bizitza Lehorreko bizitza babestea, lehengoratzea eta modu jasangarriarean erabili dadila sustatzea, basoak modu jasangarriarean kudeatzea, basamortutzearen aurka borrokatzea, lurren degradazioa inbertitzea eta biodibertsitatearen galera gelditzea.	334.324,14	
Helburua	15.1 - 2020. urterako, lurreko ekosistemen eta ur gezaren barne-ekosistemen eta horien zerbitzuen zaintza, berrezarpena eta erabilera jasangarria bermatzea, bereziki hauena: basoak, hezeguneak, mendiak eta gune lehorrak; hori guztia, bat etorritik nazioarteko hitzarmenen bidez ezarritako betebeharrekin	111.654,04	
Ekintza lerroak			
	Lurraldeak karbonoa xurgatzeko duen ahalmena handitzea.	111.654,04	
Helburua	15.3 - 2030. urterako, desertifikazioari aurka egitea, lur eta lurzoru degradatuak birgaitzea (desertifikazioek, lehorteek eta uholdeek kaltetutako lurak barne) eta lurzoruaren degradazioan eragin neutroa izango duen mundu bat lortzen saiatzea	222.670,10	
Ekintza lerroak			
	Espazio degradatuak eta abandonatuak leheneratzea eta berreskuratzea sustatzea.	222.670,10	
	18-kultura eta hizkuntza aniztasuna Kultura eta hizkuntza aniztasuna	1.575,94	
Helburua	18.1 - Hizkuntza eta kultura guztien presentzia eta errekonozimendua bermatzea, garapen pertsonal eta sozialerako ezinbesteko faktore gisa	1.575,94	
Ekintza lerroak			
	Gizartearekin komunikazioa indartzea, sentsibilizazioan sakontzea eta ingurumen-boluntarioria sustatzea.	1.575,94	
Guztira		552.759,00	

PROGRAMAREN AURREKONTUAREN LABURPENA / RESUMEN DEL PRESUPUESTO DEL PROGRAMA

Gastuen kapituluak / Capítulos gastos	2025	2026	Datozen urteetako gastuak/Gastos Futuros				
			2027	2028	2029	2030 eta hurrengoak/ 2030 y siguientes	Guztira / Total
1. LANGILERIA GASTUAK GASTOS DE PERSONAL	78.548,00	78.797,00					
2. ONDASUN ETA ZERBITZUEN GASTU ARRUNTAK GASTOS CORRIENTES EN BIENES Y SERVICIOS	98.000,00	98.000,00					
3. FINANTZA GASTUAK GASTOS FINANCIEROS							
4. TRANSFERENTZIA ARRUNTAK TRANSFERENCIAS CORRIENTES							
5. KONTINGENTZIETARAKO ETA BESTE EZUSTEKO BATZUETARAKO FUNTSA FONDO DE CONTINGENCIA Y OTROS IMPREVISTOS							
Eragiketa arruntak, guztira Total operaciones corrientes	176.548,00	176.797,00					
6. INBERTSIO ERREALAK INVERSIONES REALES	375.962,00	375.962,00					
7. KAPITAL TRANSFERENTZIAK TRANSFERENCIAS DE CAPITAL							
Kapitaleko eragiketak, guztira Total operaciones de capital	375.962,00	375.962,00					
8. AKTIBO FINANTZARIOAK ACTIVOS FINANCIEROS							
9. PASIBO FINANTZARIOAK PASIVOS FINANCIEROS							
Finantza eragiketak, guztira Total operaciones financieras							
Guztira / Total	552.510,00	552.759,00					

Planen zenbateko osoa, kapituluka / Total planes/capítulos	Ordainketa kredituak / Créditos de pago		Datozen urteetako gastuak / Gastos futuros		Guztira / Total	
	Estrategikoa / Estratégico	Operatiboa / Operativo	Estrategikoa / Estratégico	Operatiboa / Operativo	Estrategikoa / Estratégico	Operatiboa / Operativo
1. LANGILERIA GASTUAK GASTOS DE PERSONAL	78.797,00				78.797,00	
2. ONDASUN ETA ZERBITZUEN GASTU ARRUNTAK GASTOS CORRIENTES EN BIENES Y SERVICIOS	98.000,00				98.000,00	
3. FINANTZA GASTUAK GASTOS FINANCIEROS						
4. TRANSFERENTZIA ARRUNTAK TRANSFERENCIAS CORRIENTES						
5. KONTINGENTZIETARAKO ETA BESTE EZUSTEKO BATZUETARAKO FUNTSA FONDO DE CONTINGENCIA Y OTROS IMPREVISTOS						
Eragiketa arruntak, guztira Total operaciones corrientes	176.797,00				176.797,00	
6. INBERTSIO ERREALAK INVERSIONES REALES	375.962,00				375.962,00	
7. KAPITAL TRANSFERENTZIAK TRANSFERENCIAS DE CAPITAL						
Kapitaleko eragiketak, guztira Total operaciones de capital	375.962,00				375.962,00	
8. AKTIBO FINANTZARIOAK ACTIVOS FINANCIEROS						
9. PASIBO FINANTZARIOAK PASIVOS FINANCIEROS						
Finantza eragiketak, guztira Total operaciones financieras						
Guztira / Total	552.759,00				552.759,00	